

Облік і оподаткування

УДК 657.446.001.42:336.144

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17088422>

**Вплив податкових різниць на фінансову стійкість суб'єктів
господарювання**

Найденко Олексій Євгенович,

кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної торгівлі, митної
справи та фінансових технологій, Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна, пр. Науки 9-А,

oleksii.naidenko@hneu.net

<https://orcid.org/0000-0003-0638-3965>

Нікулін Дмитро Юрійович,

здобувач вищої освіти, третього (освітньо-наукового рівня),

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна, пр. Науки 9-А,

<https://orcid.org/0009-0005-1352-6081>

Кметь Владислав Олександрович

здобувач вищої освіти, третього (освітньо-наукового рівня),

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна, пр. Науки 9-А,

<https://orcid.org/0009-0009-9751-9629>

Прийнято: 26.08.2025 | Опубліковано: 09.09.2025

Анотація: В будь-який час розвитку держави податки завжди відіграють

ключову роль, забезпечуючи реалізацію фіскальної та регулюючої функції. Одним із бюджетоутворюючих податків є податок на прибуток підприємств, в процесі справляння якого й можуть виникати податкові різниці. Історично Україна намагалася запровадити облік податкових різниць ще у 2008 році, коли ще не було прийнято Податковий кодекс України. Але у той час це викликало негативні відклики суб'єктів господарювання, бо призводило до збільшення часу платників податків на ведення облікових процедур. Податкова реформа середини 2010-х років спричинила можливість вибору для суб'єктів господарювання щодо застосування податкових різниць в обліку податку на прибуток, що для деяких платників податків взагалі стало перевагою, оскільки вони здобули право обліковувати податок на прибуток підприємств лише в рамках бухгалтерського (фінансового) обліку, а податковий облік ними був реалізований лише під час сплати податку на прибуток та подання податкової декларації. В процесі дослідження було проаналізовано існуючі проблеми, які виникають під час застосування податкових різниць. Для досягнення мети статті здійснено теоретичне узагальнення структури податкових різниць в Україні, оцінено їх вплив на фінансову стійкість суб'єктів господарювання, обґрунтовано ключові напрямки реформування процесу обліку податкових різниць. В процесі наукового дослідження використано методи: теоретичного узагальнення, систематизації (для узагальнення теоретичних аспектів застосування податкових різниць), статистичні та графічні методи аналізу (для відображення впливу податкових різниць на фінансову стійкість суб'єктів господарювання); логічного обґрунтування (для обґрунтування напрямів удосконалення впливу податкових різниць на фінансову стійкість суб'єктів господарювання). В процесі наукового дослідження виявлено, що податкове законодавство не містить категорії «податкові різниці». З'ясовано, що існуюча структура податкових різниць є не виправданою, оскільки може призводити до ситуацій коли особа буде мати прибуток за підсумками бухгалтерського обліку, але не буде сплачувати податок на прибуток у податковому обліку, внаслідок коригування фінансового результату на податкові

різниці. Доведено, що податкова реформа та воєнний стан негативним чином вплинули на суб'єктів господарювання, про що свідчить зменшення питомої ваги підприємств, що отримували прибуток. Встановлено, що навіть під час воєнних дій збільшується податкове навантаження, що негативно впливає на фінансову стійкість підприємств. У висновках обґрунтовано основні шляхи удосконалення обліку податкових різниць. Акцент зроблено на зміні їх структури та спрощенні обліку податкових різниць для суб'єктів господарювання.

Ключові слова: податок на прибуток підприємств, податкові різниці, податкове навантаження, фінансова стійкість, амортизація, оборотні кошти, фінансові операції, фінансовий результат до оподаткування.

The impact of tax differences on the financial stability of business entities

Oleksii Naidenko,

PhD in Economics, Associate Professor Simon Kuznets Kharkiv National
University of Economics 61165, 9A Nauka Ave., Kharkiv, Ukraine

oleksii.naidenko@hneu.net

<https://orcid.org/0000-0003-0638-3965>

Dmytro Nikulin,

higher education student, third (educational and scientific level), Simon Kuznets
Kharkiv National University of Economics 61165, 9A Nauka Ave., Kharkiv,
Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0005-1352-6081>

Kmet Vladyslav Oleksandrovych

higher education student, third (educational and scientific level), Simon Kuznets
Kharkiv National University of Economics 61165, 9A Nauka Ave., Kharkiv,
Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0009-9751-9629>

Abstract: At any time in the development of the state, taxes always play a key role, ensuring the implementation of fiscal and regulatory functions. One of the budget-forming taxes is the corporate income tax, in the process of which tax differences may arise. Historically, Ukraine tried to introduce accounting for tax differences back in 2008, when the Tax Code of Ukraine had not yet been adopted. But at that time, this caused negative responses from business entities, because it led to an increase in taxpayers' time for conducting accounting procedures. The tax reform of the mid-2010 provided business entities with the opportunity to choose to apply tax differences in accounting for income tax, which for some taxpayers was generally an advantage, since they gained the right to account for corporate income tax only within the framework of accounting (financial) accounting, and tax accounting was implemented by them only when paying income tax and submitting a tax return. In the process of the research, the existing problems that arise during the application of tax differences were analyzed. To achieve the goal of the article, a theoretical generalization of the structure of tax differences in Ukraine was carried out, their impact on the financial stability of business entities was assessed, and key areas of reforming the process of accounting for tax differences were substantiated. In the process of scientific research, the following methods were used: theoretical generalization, systematization (to generalize the theoretical aspects of the application of tax differences), statistical and graphical methods of analysis (to reflect the impact of tax differences on the financial stability of business entities); logical justification (to substantiate the areas of improving the impact of tax differences on the financial stability of business entities). In the process of scientific research, it was found that the tax legislation does not contain the category of “tax differences”. It was found that the existing structure of tax differences is unjustified, as it can lead to situations when a person will have a profit according to the results of accounting, but will not pay income tax in tax accounting, as a result of adjusting the financial result for tax differences. It is proven that the tax reform and martial law have negatively affected business entities, as evidenced by a decrease in the proportion of enterprises

that received profit. It is established that even during military operations, the tax burden increases, which negatively affects the financial stability of enterprises. The conclusions substantiate the main ways to improve the accounting of tax differences. The emphasis is on changing their structure and simplifying the accounting of tax differences for business entities.

Keywords: corporate income tax, tax differences, tax burden, financial stability, depreciation, working capital, financial transactions, financial result before tax.

Постановка проблеми. Воєнний стан суттєво скоригував показники діяльності підприємств та відповідно негативно вплинув на податкові надходження бюджету. Нажаль під час воєнного стану деякі рішення держави щодо змін до податкового законодавства не завжди були обґрунтованими, а в деяких випадках негативно впливали на діяльність суб'єктів господарювання. Так зміни, внесені восени 2024 року, що стосувалися збільшення ставок військового збору та ставок податку на прибуток для банківських установ в черговий раз порушували принцип стабільності податкового законодавства.

Збільшення ставок військового збору призвело в першу чергу до скорочення кількості офіційно зареєстрованих фізичних осіб-підприємців. Якщо в 2023 та 2024 роках спостерігався позитивний баланс щодо відкритих та закритих ФОП, та у перші місяці 2025 року зафіксовано від'ємну різницю. При цьому кількість закритих ФОП майже на 40 000 переважає кількість відкритих [1].

За офіційними даними НБУ майже щомісяця спостерігається зниження показників рентабельності активів та капіталу банків [2].

Податкові платежі суб'єктів господарювання впливають на залишок коштів, після сплати податків, тобто на обсяги оборотних коштів суб'єктів господарювання та їх фінансову стійкість. В першу чергу мова йдеться про податок на прибуток підприємств, який сплачують юридичні особи. На відміну

від початку 2000-х років податок на прибуток підприємств не відіграє провідної ролі у формуванні доходів Зведеного бюджету України. В 2023 році питома вага надходжень податку на прибуток у податкових надходженнях Зведеного бюджету України складала 9,7 %, а у 2024 році – 14,3 % [3]. Але на початку 2010-х років такий показник складав від 15 до 20 % [4]. Тобто можна зробити висновок про те, що останнім часом податкове навантаження в Україні перекладається на фізичних осіб. Причому в 2022-2024 роках показник податкового навантаження зростає та досягає 36,67 % у 2024 році.

Все це призводить до зменшення оборотних коштів суб'єктів господарювання та знижує показники їх фінансової стійкості.

Одним із напрямків реформування податкового законодавства в 2015 році стало запровадження податкових різниць та встановлення правил їх застосування. Це призвело до додаткових витрат суб'єктів господарювання для ведення двох видів обліку: бухгалтерського (фінансового) та податкового.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Звертаємо увагу, що в наукових дослідженнях сучасності майже не приділяється увага питанням податкових різниць.

На думку Н. Харченко [5], амортизація як вид податкових різниць є важливим фактором раціоналізації оподаткування, оскільки може як збільшити суму податків, так і зменшити її.

О. Лега [6] вважає процес застосування податкових різниць складним та таким, що перекручує фінансові показники підприємства.

Як вважає Артюх О. та Криванич М. [7] вважають відсутність правил коригування фінансового результату на невиробничі витрати суттєвим недоліком податкового законодавства.

Пономаренко О. та Канцедал Н. [8] слушно зауважують, що податкові різниці в першу чергу чинять фіскальний вплив на платників податків, без врахування регулюючої складової оподаткування.

Як зауважує Н. Чистова [9] податкові різниці є позитивним явищем, але при цьому їх вплив на фінансовий результат носить здебільшого фіскальний характер та вимагає одночасного застосування регулюючої функції податків.

А от питання фінансової стійкості знайшли більш широке відображення в наукових дослідженнях.

С. Качула та К. Романова [10] зазначають, що зміни в оподаткуванні можуть суттєво вплинути на показники фінансового стану підприємства та показники його фінансової стійкості.

Тарасенко І. та Сподіна А. [11] вважають податки одним із факторів впливу на фінансову стійкість підприємства.

С. Юдіна та інші [12] доводять, що податки є одним із фінансових інструментів управління фінансовою стійкістю підприємства.

Т. Сак та Н. Шепелюк [13] наголошують на тому, що створення стабільної податкової системи в Україні є запорука забезпечення фінансової стійкості підприємств.

В роботі Т. Чернюк та Л. Юрчишеної [14] досліджено вплив змін в системі оподаткування (в тому числі з податку на прибуток підприємств) на фінансову діяльність суб'єктів господарювання.

На думку В. Греца [15] модифікація податкової системи прямим чином може вплинути на фінансові можливості платників податків.

Як зауважує Н. Марусяк [16] кредиторська заборгованість носить значний рівень фінансових ризиків пов'язаний з операційною та фінансовою діяльністю підприємства. Однією з причин виникнення кредиторської заборгованості є система податкових зобов'язань підприємства.

С. Коваль та Ю. Мельничук [17] наголошують на тому, що виважена та обґрунтована податкова політика держави є ключовим фактором фінансової стабільності та стійкості суб'єктів господарювання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.
Незважаючи на існуючі наукові дослідження в них недостатньо повно

висвітлено аспекти впливу податкових різниць на фінансову стійкість підприємства. Окрім того науковці майже не приділили увагу проблемам існування податкових різниць в Україні та питанням їх законодавчого врегулювання.

Результатом цього дослідження має стати узагальнення існуючих правил застосування податкових різниць та визначення їх впливу на фінансову стійкість підприємства.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою даної статті є обґрунтування існуючих правил застосування податкових різниць та визначення їх впливу на фінансову стійкість підприємства.

Для досягнення такої мети поставлено такі завдання: проаналізувати законодавче врегулювання податкових різниць в Україні, узагальнити існуючі проблеми застосування податкових різниць, обґрунтувати напрями впливу податкових різниць на фінансову стійкість підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як вже зазначалося вище в 2015 році було внесено зміни до Податкового кодексу України [18] та урегульовано склад податкових різниць (статті 138-140) та порядок їх впливу на фінансовий результат до оподаткування.

На сьогодні до складу податкових різниць відносяться:

- різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів;
- різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень);
- різниці, які виникають при здійсненні фінансових операцій.

Звертаємо увагу, що в Податковому кодексі України наразі відсутнє визначення поняття «податкові різниці». На думку авторів, під податковими різницями можуть розумітися різниці, що виникають в обліку платників податку на прибуток підприємств та призводять до коригування (збільшення та / або зменшення) фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування в обов'язковому порядку або за рішенням платника податку.

Одним із спірних моментів в податковому законодавстві є межа, перевищення якої зобов'язує підприємства коригувати фінансовий результат. Ця межа характеризується річним доходом без урахування непрямих податків та становить 40 млн. грн. Недоліком такого підходу є неврахування інфляційних процесів в економіці, що в останні роки збільшує кількість осіб, які мають здійснювати коригування фінансового результату до оподаткування на обов'язкових засадах.

Як бачимо Податковий кодекс України для визначення об'єкта оподаткування з податку на прибуток підприємств спирається на показник фінансової звітності. Загалом слід відмітити, що воєнний стан суттєво вплинув на питому вагу підприємств, що отримували прибуток.

Таблиця 1

Фінансовий результат до оподаткування

Рік	Фінансовий результат, млрд. грн.	Питома вага прибуткових підприємств, %	Питома вага збиткових підприємств, %
2019	613,0	74,0	26,0
2020	134,7	71,4	28,6
2021	1034,0	73,3	26,7
2022	-216,6	66,1	33,9
2023	563,1	71,1	28,9
2024	794,2	71,9	28,1

Джерело: складено автором на основі аналізу [19]

Як бачимо, незважаючи на складну ситуацію в державі, питома вага підприємств, що отримують прибуток залишається доволі високою, що свідчить про резерви розвитку підприємств навіть у важких умовах воєнного стану.

В процесі обліку податкових різниць може виникнути ситуація, коли підприємство може на власний розсуд прийняти рішення щодо коригування фінансового результату до оподаткування (якщо річний дохід не перевищив 40 млн. грн.). Таке рішення може призвести до виникнення ситуації, коли підприємство буде прибутковим за даними бухгалтерського обліку, а завдяки

податковим різницям може отримати від’ємний фінансовий результат та не сплачувати податок на прибуток. Така ситуація сприяє фінансовій стійкості підприємства, бо воно є прибутковим за даними бухгалтерського обліку та відображає високі показники фінансового стану. Окрім того, можлива збитковість за даними податкового обліку залишає кошти у вигляді не сплачених податків у розпорядженні підприємства.

Для держави така ситуація є негативною та може призводити до зменшення податкових надходжень. Але при цьому показник податкового навантаження на економіку може навіть зростати при зменшенні податкових надходжень, як свідчить досвід 2022 року (рис. 1).

Рис. 1. Податкове навантаження на економіку України

Джерело: складено авторами на основі аналізу [3, 19]

Незважаючи на зниження податкових надходжень у 2022 році на 110,6 млрд. грн порівняно із 2021 роком, податкове навантаження збільшилося на 1,3 %.

На думку О. Ревенко економічний потенціал підприємства формується під впливом різних факторів, серед яких ключову роль відіграє податкове навантаження на підприємство [20].

Слушною є також думка Н. Головай та С. Бей [21], які наголошують на необхідності зниження податкового навантаження, що має покращити стан підприємств.

Однією із неоднозначних податкових різниць є різниця, пов'язана із амортизацією необоротних активів. Податковий кодекс передбачає збільшення фінансового результату на суму бухгалтерської амортизації та зменшення фінансового результату на суму податкової амортизації. Це відбувається у випадку, якщо строки амортизації в бухгалтерському обліку є меншими аніж в податковому обліку. Звертаємо увагу, що строк податкової амортизації не може бути меншим за бухгалтерську. У такому випадку підприємства мають робити однаковими строки бухгалтерської та податкової амортизації.

По-перше, показник амортизації включається до собівартості продукції та відповідно впливає на показник фінансового результату до оподаткування. Тобто, показник бухгалтерської амортизації може брати участь у розрахунках двічі: під час визначення собівартості та під час коригування фінансового результату.

По друге, ситуація коли строк податкової амортизації є вищим за строк бухгалтерської амортизації є сумнівною, оскільки під час амортизації одного і того ж об'єкта сума річної амортизації буде різною, хоча для визначення балансової вартості має застосовуватися показник бухгалтерського обліку. Окрім того, коли закінчиться строк бухгалтерської амортизації, то має бути закрита інвентарна картка на такий об'єкт, але за умовами Податкового кодексу України нарахування амортизації продовжиться саме в податковому обліку.

Здебільшого амортизація в перші роки експлуатації об'єкта буде збільшувати фінансовий результат, і, як наслідок збільшувати фінансову стійкість підприємства. А в роки амортизації об'єкта основних засобів за правилами податкового обліку буде зменшувати фінансовий результат, що негативно впливає на підприємство та його фінансову стійкість, але з іншого боку зменшує податкові платежі. Держава в цьому випадку недоотримує податкові надходження.

Необхідність удосконалення облікової політики необоротних активів та їх амортизації наголошується в роботі О. Атамаса та В. Панченко-Терещенко [22]. Особливо акцент робиться на методиці обліку необоротних активів для визначення фінансового результату.

Важливість амортизаційної політики для величини податкових платежів та фінансового результату підкреслюють у своїй роботі Т. Понедільчук та А. Пащенко [23].

Наявність в Податковому кодексі різниць за фінансовими операціями, що коригують фінансовий результат (сплата роялті нерезидентам, перерахування сум неприбутковим організаціям тощо), є певною мірою дискримінаційними, оскільки обмежує право платників податків на включення цих сум до витрат у повному обсязі.

Крім того, слід зауважити, що нормами Податкового кодексу передбачено коригування фінансового результату на податкові різниці без урахування суми річного доходу (табл. 2).

Такі податкові різниці можуть суттєво вплинути на фінансову стійкість підприємства.

Податкові різниці також можуть призвести до виникнення кредиторської заборгованості, внаслідок недостатньої кількості коштів на рахунку у підприємства для оплати поточних зобов'язань. Як свідчать дані Державної служби статистики України сума кредиторської заборгованості підприємств постійно зростає (табл. 3).

Таблиця 2

Податкові різниці без врахування суми річного доходу підприємства

Підпункт Податкового кодексу України	Норма Податкового кодексу України
123 ¹	Фінансовий результат збільшується на суму сплачених платежів, внесків, премій за договором довгострокового страхування життя чи договором страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення у разі порушення вимог
140.4.4	Фінансовий результат зменшується на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування платника (крім великих платників податків) минулих податкових (звітних) років. Великі платники податків мають право зменшувати фінансовий результат до оподаткування не більше ніж на 50 відсотків непогашеної суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років
140.4.8.	Фінансовий результат зменшується на суму бюджетних грантів, отриманих платником податку та включених до складу доходів звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності
140.5.16	Фінансовий результат збільшується на суму витрат, пов'язаних із виконанням умов договору про надання бюджетного гранту, понесених у поточному звітному періоді за рахунок таких грантів (але не більше суми таких грантів) та включених до складу витрат поточного звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності

Джерело: складено автором на основі аналізу [18]

Таблиця 3

Поточна кредиторська заборгованість підприємств, млрд. грн.

Рік	Підприємства з кількістю найманих працівників до 9 осіб	Підприємства з кількістю найманих працівників від 10 до 49 осіб	Підприємства з кількістю найманих працівників від 50 до 249 осіб	Підприємства з кількістю найманих працівників від 250 осіб і більше
2020	767,69	511,83	712,62	1736,90
2021	733,03	674,87	853,94	1883,33
2022	855,29	638,60	952,15	1928,80
2023	966,37	798,58	988,00	2116,56

Джерело: складено автором на основі аналізу [19]

Як бачимо, сума кредиторської заборгованості щороку зростає, що збільшує залежність підприємств від залучених коштів та зменшує їх фінансову стійкість.

Висновки. Таким чином, податкові різниці мають суттєвий вплив на фінансову стійкість суб'єкта господарювання. Це в першу чергу буде проявлятися у сумі податкових платежів, що сплачує платник податку і від розміру яких буде залежати сума оборотних коштів, що будуть залишатися у суб'єкта господарювання.

Для вирішення існуючих проблем застосування податкових різниць авторами пропонуються наступні заходи:

регламентувати в Податковому кодексі України визначення «податкові різниці». Під податковими різницями пропонується розуміти різниці, що виникають в обліку платників податку на прибуток підприємств та призводять до коригування (збільшення та / або зменшення) фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування в обов'язковому порядку або за рішенням платника податку;

встановити в євроеквіваленті межу доходу, яка зобов'язує платника податку на прибуток здійснювати коригування фінансового результату. Це має дозволити врахувати інфляційні коливання, що відбуваються в економіці;

виключити зі складу податкових різниць амортизаційні відрахування, оскільки їх застосування штучно створює податкові різниці, які спочатку збільшують фінансовий результат, а в останні роки експлуатації об'єкта основних засобів збільшують фінансовий результат;

виключити з переліку податкових різниць тих, що обліковуються у певних розмірах при дотриманні платником податку норм законодавства. Це має зменшити дискримінаційний вплив на суб'єктів господарювання та в деяких випадках підвищити їх фінансову стійкість;

включити до складу податкових різниць прибутков, отриманий від зовнішньоекономічної діяльності, для його подальшого відрахування від фінансового результату на період воєнного стану.

Список використаних джерел

1. На 44% більше Фопів закриваються цьогоріч, ніж у 2024. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/foronomics-2025-4> (дата звернення 30.06.2025)
2. Наглядова статистика НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#1> (дата звернення 30.06.2025)
3. Інформація щодо виконання Зведеного бюджету України. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/budget_of_2024-698 (дата звернення 30.06.2025)
4. Статистичний збірник Міністерства фінансів «Бюджет України». URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik> (дата звернення 30.06.2025)
5. Харченко Н. В. Амортизація основних засобів підприємства як фактор раціоналізації оподаткування. *Ефективна економіка*. 2016. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_6_7
6. Лега О. В. Облік розрахунків за податками та платежами: систематизація поглядів. *Інфраструктура ринку*. 2021. № 54. С. 259–266. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct54-41>
7. Артюх О. В., М. Ю. Криванич. Внутрішній контроль обліку витрат: методичні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип. 16. С. 914–920.
8. Пономаренко О. Г., Канцедаль Н. А. Вплив податкових різниць на показники фінансових результатів суб'єктів господарювання: ідентифікація та облік. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2021. Вип. 3. С. 78–85. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2021-3-11>
9. Чистова, А. Відображення податкових різниць в обліковій політиці та звітності компаній. *Економіка та суспільство*. 2025. № 76. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-116>

10. Качула С. В., Романова К. А. Ефективність фінансової діяльності підприємства в умовах військових конфліктів. *Агросвіт*. 2024. № 20. С. 52–58. DOI: 10.32702/2306-6792.2024.20.52
11. Тарасенко І. О., Сподіна А. О. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2022. № 12 (131). С. 24–31. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20530/1/20221111_304.pdf
12. Юдіна С. В., Галаганов В. О., Стребіж М. О. Методичний підхід до управління фінансовою стійкістю підприємства. *Економічний простір*. 2023. № 187. С. 178–183. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-29>
13. Сак Т. В., Шепелюк Н. П. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2023. № 4 (26). С. 37–44. DOI: <https://doi.org/10.15276/ej.04.2023.5>
14. Чернюк Т. В., Юрчишена Л. В. Система оподаткування в умовах війни: правовий та фінансовий аспекти. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2022. № 14. С. 258–262. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/12852/12757>.
15. Греца В. Я. Модифікація податкової системи в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2023. Вип. 78 (2). С. 24–31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2023_78%282%29__5
16. Марусяк Н. Л. Фінансові ризики та їх вплив на фінансовий стан підприємства. *Ефективна економіка*. – 2024. – № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.39>
17. Коваль С. Л., Мельничук Ю. Д. Теоретичні аспекти податкового регулювання. *Світ фінансів*. 2025. № 1 (82). С. 21–30. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1780?articlesBySimilarityPage=15>

18. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Голос України*. 2010. № 229-230. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 30.06.2025)
19. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Ревенко О. В. Вплив податкових факторів на результати діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. – 2021. – № 8. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.8.78
21. Головай Н. М., Бей С. О. Гармонізація податкової політики України в умовах євроінтеграції: виклики, можливості та перспективи. *Empirio*. 2024. № 1 (2). С. 76–83. URL: <https://empirio.ukma.edu.ua/article/view/308320>
22. Атамас О. П., Панченко-Терещенко В. О. Удосконалення обліку необоротних активів в інформаційній системі підприємства: теоретико-методологічні засади. *Цифрова економіка та економічна безпека : науково-практичний журнал*. 2024. №5 (14). С. 216–219. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.14-35>
23. Понедільчук Т. В., Пащенко А. М. Проблемні аспекти формування амортизаційної політики підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 17. С. 51–54. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2021/10.pdf